

לא עוזב את העיר

ראיון אישי עם דרור הדדי - יוצר אמנות אורבנית

שצברו תאוצה בשנות השמונים על קירות "ג'ונגל הבטון" של ניו-יורק כמזיה מחתרנית המאפשרת להעביר מסרים חבויים, אישיים או קבוצתיים. לילה אחד הקיר ריק ולמחרת הוא מלא, צבעוני ואפילו יש בו תוכן שבעצם היותו חבוי הופך למסקרן יותר. הגרפיטי התפשט במהירות לערים נוספות בעולם, וכיום כמעט שלא ניתן למצוא עיר גדולה שאינה מעוטרת בעבודותיהם של אמנים עלומי שם, המשוערים לתשומת לב ולאמירה חברתית ואישית כשהם מפזרים את יצירותיהם על קירות ברחבי העיר.

בתחילת שנות האלפיים, חל מהפך במושג "אמנות אורבנית". המושג החל לתפוס נפח משמעותי בעולם האמנות והרחיב את תוכנו, עד שכיום הוא כולל רשת רחבה מאוד של אמנים החיים

הייתי גר באזור כפרי, הייתי דואג שתהיה לי הרבה צמחייה בבית, כלומר שילוב של בחוץ ובפנים. לכן, נראה לי טבעי שהחיבור הכל כך גדול שיש לי עם תל אביב יתבטא גם הוא בשילוב של העיר, הארכיטקטורה ואפילו עמודי החשמל המסועפים שבה, עם עיצוב הפנים בדירה שלי. בהתחלה חשבתי שמדובר רק בצורך אישי שלי. כיום, לאחר כמה שנים טובות של עבודה משותפת עם הרבה מאוד אדריכלים ומעצבי פנים, אני יודע שהביקוש לתכנים עירוניים גרפיים רק הולך וגדל. חלק ניכר מהעבודות שלי הן תוצר של שיתוף פעולה עם מעצבי פנים ומותאמות לדרשות שלהם ולמרכיבים העיצוביים בדירה".

תחילתה של האמנות האורבנית, או "אמנות הרחוב", הוא בציור הגרפיטי

האמן והיוצר דרור הדדי, השיק לאחרונה סדרה חדשה של יצירות העוסקות בעיצוב ובאמנות אורבנית, ומציגות את תל אביב המתחדשת, לצד תל אביב הקלאסית: כיכר דיזנגוף, באהאוס, מגדלי יוקרה ומונומנטים ייחודיים נוספים. הדדי הוא גם הבעלים ומנהל צוות הקריאטיב של expo - סטודיו לעיצוב גרפי המתמחה במיתוג ותקשורת חזותית. 19 שנים של עבודה יצירתית בעולם העיצוב הגרפי והפרסום הישראלי, מביאים את דרור הדדי ליצור ולחבר את שלוש אהבותיו: עיצוב, אמנות ותל אביב ולשקף קצת מעולמו למען האדרת האסטיטיקה, העיצוב והארכיטקטורה.

למה דווקא אמנות אורבנית?

"כמעצב תמידי אהבתי גרפיטי. יש משהו בצבענות העזה, בעומס הגרפי ובעובדה שקיר אחד יכול לשמש עשרה אמנים שונים שיוצרים אחד ליד השני ואחד מעל השני, שתמידי סיקרן אותי. גם העובדה שאמן גרפיטי מנצל את החשיכה הלילית ויוצר תוך כדי פחד שיתפסו אותו ויאשימו אותו בהשחתה, מוסיף בעיני ערכי דחף נוספים ליצירה. הדחף ליצור, להעביר מסר ולספר סיפור, הם דחפים שאני מכיר היטב בעצמי. בנוסף, אני מאמין גדול בחיבור שבין החוץ לבפנים, גם במובן הפילוסופי וגם במובן המוחשי. אני בטוח שאם

“הצורך לפתח ולהעמיק את הקשר שבין עצמי לסביבתי”, הוא המצע ההשראתי לסדרת העבודות החדשה של האמן והיוצר דרור הדדי. החזות האסטטית של עבודותיו עוטפת את הקונפליקט שבין הפרטי והציבורי, ויוצרת מרחב נרטיבי שמעודד דיאלוג בין נקודות תצפית סותרות.

כאשר אני בוחר לשים דברים מעל או מתחת, מה להראות ומה להסתיר, כיצד לחדש את הדיאלוג ולהמציא אותו בכל פעם מחדש. במילים אחרות, אני מנסה להכניס את הדינמיות המבורכת של העיר גם אל תוך היצירה שלי.”

מה מקור החיבור שלך עם ‘הפרפרים’?
“אני מאוד אוהב פרפרים. אם אני לא טועה זו החיה היחידה שבתהליך ההתפתחותי שלה היא ממציאה את עצמה בכל פעם מחדש. המעבר

הדדי שזור דימויים דיגיטלים מעולמות תוכן שונים, מארגן ברבדים מקפל בפיוטיות תבניות של מקום (תל אביב) וזמן (הווה, עבר) על פני הקנבס, מעטר בנגיעות טקסטואליות: מציג, מסתיר, חושף, מבשל ומגיש את הנראטיב האישי-אורבני שלו תוך התמקדות באסטטיקה ובפאר הארכיטקטוני.

המדחים שבין זחל-גולם-פרפר, שלושה מצבי צבירה כל כך שונים, כל כך ייחודיים אשר בסופם, מתוך הגולם, יוצא פרפר צבעוני, מרהיב וייחודי המסמל חופש, עצמאות, הפרייה, תנועה, צבע וחיים קצרים. אני משתמש בפרפר כביטוי “גרפי” לעובדה שהחיים קצרים, הצרכים גדולים והדרך למלא אותם היא להמציא את עצמך בכל פעם מחדש.”

הדיגיטלי של האמן והיא משתווה במורכבות וביצירתיות שלה ליצירה הקלאסית. יצירות המקור שלי נמכרות במהדורה מוגבלת, תוך כדי שילוב של צילום, עיצוב אורבני ועבודת יד באקריליק (Mix media).”

מה הוא המאפיין המרכזי של עבודתך?
“מאוד מעניין אותי ליצור בשכבות, כמו העיר גם היצירה שלי בנויה “אחד על השני” ו”אחד ליד השני”. יש משהו מרתק בגילוי ובהסתרה של אלמנטים וטקסטורות. סגנון היצירה הזה מאפשר

גם לי וגם לצופה לגלות ביצירות משהו חדש בכל פעם. הדיאלוג ההתפתחותי שבין ישן וחדש (מתחת ומעל) מתכתב בעיני עם ההתפתחות של העיר. אני מטייל הרבה בעיר ורואה כיצד לצד בניין וותיק מתרומם פתאום מגדל חדש, או בניין ישן שאהבתי נהרס וקעת בונים על חורבותיו בניין חדש שאולי אוהב לא פחות, אבל הוא ישנה את הדיאלוג עם הסביבה וישפיע עליה. תהליך מקביל אני מרגיש בעבודה שלי,

ויוצרים מתוך מה שהם תופסים “חיי עיר” וחווים תשוקה עזה לעירוניות (אורבניות) ולמה שהיא מציעה. אמני הרחוב עברו דרך ארוכה מאוד משורשיהם העלומים בניו יורק של שנות השמונים ועד לגלורפיקציה שהם חווים היום - כוכבי הפופ החדשים של המאה העשרים ואחת, הלוקחים חלק באוספי האומנות הנחשבים ביותר. בחמש שנים האחרונות נמדדת עליה משמעותית, בארץ ובעולם, בצורה בה מתומחרות עבודותיהם של אמנים אורבנים. גם המדיה מתפתחת ועוברת מקירות הרחוב של העיר אל קירות האינטרנט ואל קירות הגלריות הנחשבות ביותר בעולם. כיום, האמנות האורבנית מתבססת כתנועה רבת השפעה בהיסטוריה של האמנות המודרנית.

האם עדיין אמנות דיגיטלית “נחשבת פחות” מאמנות בעבודת יד?
“זו באמת שאלה שעוסקים בה הרבה בשנים האחרונות. הטכנולוגיה מאפשרת כיום מרחב יצירה חדש ששונה מהותית מציור בשמן או אקריליק. החשיבה השמרנית טוענת שרק עבודה “חד פעמית” שמקורה עבודת יד, תיחשב כאמנות (Fine art). התפיסה המודרנית מבינה שמרחב היצירה הדיגיטלי מאפשר שפה איקונית חדשה ש”עבודת היד” שבה באה לידי ביטוי בהפעלת הכישרון